

Souhrnná teritoriální informace:

Svatý Tomáš a Princův ostrov

Zastupitelský úřad ČR v Lisabonu 6. 8. 2024 15:13

Demokratická republika Svátý Tomáš a Princův ostrov (STP) je poloprezidentskou republikou. V roce 1975 získala nezávislost na Portugalsku, což definuje vzájemné úzké vztahy jak na politické, tak ekonomické úrovni. Svátý Tomáš a Princův ostrov je zakládajícím členským státem Společenství portugalsky hovořících zemí.

Svatý Tomáš a Princův ostrov je rozvojovou zemí a typickým zemědělským státem. Celkem 49 % rozlohy země zaujímají plantáže. Pěstuje se na nich především kakao a káva, v menším množství dále banány, kokosová a olejová palma a vanilka. 6 % rozlohy zaujímá orná půda. Na ní se pěstuje obilí a zelenina, která není určena pro vývoz, ale pro místní spotřebu. Průmysl není příliš rozvinut, jediným odvětvím, které se na ostrovech uplatnilo, je potravinářský průmysl. Svátý Tomáš a Princův ostrov je jedním z nejvýznamnějších afrických producentů kakaa.

Co se týče podílu HDP, zemědělství tvoří 11.8% (2017) průmysl 14.8% (2017) a služby 73.4% (2017). Chudoba obyvatelstva je vysoká: 55% obyvatel se nachází pod hranicí chudoby.

Tato Souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytována v základním rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	São Tomé
Počet obyvatel	223 561
Jazyk	Portugalština
Náboženství	80% katolíci, 19% ateisté
Státní zřízení	poloprezidentská republika
Hlava státu	Carlos Vila Nova
Hlava vlády	Patrice Trovoada
Název měny	svatatomášká dobra
Cestování	
Časový posun	+1 hodina
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Martin Pohl
Ekonomický úsek	PhDr. Kateřina Bocianová, Ph.D.
Konzulární úsek	JUDr. Anna Syková, Ph.D.
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mil. USD)	781.928
Hospodářský růst (%)	0,07
Inflace (%)	18,1
Nezaměstnanost (%)	14,3

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Prezident republiky je volen na pětileté funkční období ve všeobecných a tajných volbách a musí získat absolutní většinu, aby mohl být zvolen. Prezident může vykonávat až dvě po sobě jdoucí funkční období.

Předseda vlády je jmenován prezidentem a 14 členů kabinetu je vybráno předsedou vlády. Národní shromáždění, jakožto zákonodárny orgán, se skládá z 55 členů, kteří jsou voleni na čtyřleté funkční období a scházejí se pololetně.

Prezidentem STP je Carlos Vila Nova, jenž byl zvolen v roce 2021. O výkonné kompetence se dělí s premiérem Patricem Trovoadou, který zvítězil absolutní většinou (30 křesel z 55) v parlamentních volbách, které se uskutečnily v říjnu 2021.

Složení vlády:

Patrice Emery Trovoadá- premiér

Ilza Amado Vaz – ministryně spravedlnosti, veřejné správy a lidských práv

Gareth Santo Guadalupe – ministr vlády a parlamentních záležitostí

Alberto Neto Pereira – ministr zahraničních věcí, spolupráce a diaspory

Jorge Amado –ministr obrany a vnitra

Abel Bom Jesus – ministr zemědělství, rozvoje venkova a rybolovu

Genésio da Mata – ministr plánování, financí a modré ekonomiky

Celsio Junqueira –ministr zdravotnictví, práce a sociálních věcí

Isabel de Abreu “Belinha”– ministryně školství, kultury a vědy

Adelino Rosa Cardoso – ministr infrastruktury, přírodních zdrojů a životního prostředí

Eurídice Medeiros – ministryně mládeže a sportu

Maria Pina Delgado – ministryně pro práva žen

Hlavními problémy, se kterými se musí vláda vypořádat, jsou vysoké zadlužení, potřeba zlepšení zdravotnictví, systému školství, infrastruktury, problematika pitné vody a dodávky elektřiny.

1.2 Zahraniční politika země

Svatý Tomáš a Princův ostrov je zakládajícím členským státem Společenství portugalsky mluvících zemí, což je politické sdružení lusofonních národů na čtyřech kontinentech, kde je portugalština úředním jazykem.

Zahraniční politika je definována snahou o zlepšení ekonomického a sociálního rozvoje, otevření země zahraničním investorům a o modernizaci. Klíčové jsou vztahy s Portugalskem s ohledem na koloniální minulost, kdy byla podepsána Dohoda o ekonomické spolupráci.

1.3 Obyvatelstvo

Dle zpráv portugalských mořeplavců nebyly ostrovy v době jejich objevení osídleny, současní obyvatelé jsou tedy původem přistěhovalci. Běžně se rozlišují Angolares (potomci angolských otroků), míšenci (rovněž forros nebo filhos de terra - synové země, potomci prvních portugalských osadníků a osvobozených otroků), serviais (námezdní pracovníci z Kapverd, Angoly a Mozambiku) a Evropané, v drtivé většině Portugalci.

Struktura obyvatelstva je zajímavá tím, že 60% populace je mladších 25 let a současně roste křivka porodnosti, což znamená další populační růst v budoucnosti.

Převládajícím náboženstvím v zemi je křesťanství, hlásí se k němu 80 % obyvatel země. 20 % obyvatelstva je negramotných.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

STP představuje středně příjmovou ostrovní zemi ve střední Africe. Růst HDP v roce 2022 byl pouze 0,07% . Došlo k poklesu produkce kakaa z důvodu sucha a špatného managementu. Navíc turistický ruch byl významně poznamenán pandemií COVID-19.

Inflace se v roce 2022 pohybovala okolo 18%, nezaměstnanost pak okolo 14,3%, přičemž problémem je nezaměstnanost mladých okolo 22,9%.

Remitence v roce 2022 představovaly 1,42 % HDP. Deficit státního rozpočtu se v roce 2017 pohyboval okolo -2,4 % HDP, veřejný dluh v roce 2017 pak byl 88,4 % HDP.

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

2.3 Bankovní systém

Centrální banka

Banco Central de São Tomé e Príncipe, Av. 12 de Julho São, Caixa Postal 13 São Tomé; tel.: +239 122 1269, 122 2292, fax: +239 122 2777, mail: bcentral@bcstp.st , web: www.bcstp.st

Komerční banky

Banco Internacional de São Tomé e Príncipe, Praça da Independencia, Caixa Postal 536, São Tomé; tel.: +239 122 1436, 122 1445, fax: +239 122 2427, mail: bistp@cstome.net

Banco Equador São Tomé e Príncipe, Rua de Moçambique, Caixa Postal 361 São Tomé; tel.: +239 122 6150, fax: +239 122 6149, e-mail: banco_equador@cstome.net

Pojišťovna SAT Seguros, Avenida 12 de Julho, São Tomé; tel.: +239 122 6161, fax: +239 122 6160, e-mail: satinsuran@cstome.net

2.4 Daňový systém

Před několika lety proběhla rozsáhlá reforma daňového systému, jejíž účelem bylo systém zjednodušit a učinit jej více transparentním. V zásadě se ovšem jednalo o navýšení většiny sazeb tak, aby mohl být pokryt schodek státního rozpočtu.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Evropská unie je hlavním exportním trhem Svatého Tomáše, přičemž mezi nejvýznamnější klienty patří Nizozemí (29 %), Španělsko (16 %), Francie (16 %), Belgie (13 %) a Německo (5 %).

V oblasti dovozů je nejdůležitějším dodavatelem Portugalsko s podílem téměř 54 % na celkovém dovozu. Další v pořadí je Angola (19 %), Čína (5 %), Nigérie (2 %) a USA (1 %). 2.3

Komoditní struktura hospodářství Svatého Tomáše je do značné míry závislé na exportu kakaa, který tvoří 79 % všech vývozů. Dále se vyvážejí pepř, kokosové ořechy a čokoláda. Hlavními dovozními položkami jsou potraviny (22 %), stroje (21%) a paliva (15%) a s odstupem i stavební hmoty a nápoje.

Obchodní výměna mezi ČR a Svatým Tomášem je zanedbatelná. V roce 2018 nebyly zaznamenány žádné významné exportní případy, naopak dovoz dosáhl 522 tis. USD. (v tis. USD). Ve vývozu ČR se v posledních letech jednalo o např. textilní výrobky, maso a nápoje. V dovozech se objevují výrobky chemického průmyslu, mechanické výrobky a kakao a produkty z něj.

Obchodní vztahy nemají bilaterální smluvní základnu.

3.2 Přímé zahraniční investice

Svatý Tomáš nepublikuje oficiální statistiky o přímých zahraničních investicích, dle mezinárodních zdrojů se však pohybují na úrovni cca 8 % HDP. Dle CIA World Factbook dosahovala zásoba přímých zahraničních investic na konci roku 2016 výše 389 mil. USD. Zahraniční investice jsou především portugalského původu, příkladem je místní telekomunikační společnost. Zprávy o možných těžitelných zásobách ropy v posledních letech přilákaly zájem potenciálních investorů především z USA.

V zemi se nevyskytují české investice. Kontakty na firmy obchodující s českým zbožím nejsou k dispozici.

3.3 FTA a smlouvy

V zemi existuje příslušná legislativa a jsou zde tři bezcelní/offshore zóny:

- Letiště Svatý Tomáš, 20 ha
- Baia das Agulhas (Princův ostrov)
- Centro de negócios offshore Více viz příslušný úřad Autoridade das Zonas Francas. Tel: (+239) 221178 Fax: (+239) 227643 E-mail: azf@cstome.net C.P: 1012

3.4 Rozvojová spolupráce

Země je vysoce závislá na rozvojové pomoci, která každoročně představuje 25 - 35 mil. USD. Kryje tak převážnou část příjmové stránky státního rozpočtu a představuje celosvětově jednu z nejvyšších úrovní v přepočtu na obyvatele.

Rozvojová pomoc byla hlavním nástrojem MMF a ostatních donorů k docílení zavedení hospodářských reforem. Ze zemí EU poskytuje bilaterální rozvojovou pomoc především Portugalsko.

V červnu 2014 podepsala EU a vláda Sv. Tomáše a Princova ostrova Národní indikativní program pro období 2014-2020. V rámci 11. EDF se EU zavázala poskytnout částku 28 mil. EUR na projekty ve dvou prioritních oblastech: 1) voda a sanitace 2) podpora zemědělského sektoru a jeho exportních kapacit.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

4.2 Oslovení

4.3 Obchodní schůzka

4.4 Komunikace

4.5 Doporučení

4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

5.3 Marketing a komunikace

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

5.5 Trh veřejných zakázek

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Jak získat pracovní povolení a kdo ho zajišťuje, platy, minimální mzda (pokud je), sociální a zdravotní péče a její poskytování.

5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Pro Svatý Tomáš a Princův ostrov je teritoriálně příslušné

Velvyslanectví ČR v Lisabonu (Embaixada da República Checa em Lisboa)

Rua Pêro de Alenquer, 14 1400-294 Lisboa, Portugal

Tel.: +351 213 001 010, 213 010 487 Fax: +351 213 010 629

E-mail: Embassy.Lisbon@mzv.gov.cz

Web: www.mzv.cz/lisbon

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Ostrov Svatý Tomáš:

nemocnice Ayres Menezes - 22 1222, 221 233

hasiči - 112

informace - 103

letišť - 22 20 63

policie - 22 22 22

Princův ostrov:

klinika - 25 10|05

hasiči - 25 10 23

informace - 103

letišť - 25 10 09

policie - 25 10 56

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Internetové informační zdroje

www.parlamento.st - oficiální stránky parlamentu

www.sao-tome.com - informace pro turisty (vč. anglické verze)

<http://www.bcstp.st/> - centrální banka Svatého Tomáše

<http://www.afdb.org/en/countries/southern-africa/sao-tome-principe/> - Africká rozvojová banka

http://eeas.europa.eu/sao_tome_and_principe/index_en.htm - Stránky EU

www.worldbank.org - Světová banka - ekonomické údaje

www.imf.org - Mezinárodní měnový fond - ekonomické údaje

www.cia.gov CIA - všeobecné informace o zemi

Delegace EU s působností pro Svatý Tomáš a Princův ostrov se nachází v Gabunu.

Delegace Evropské unie v Gabonu pro Rovníkovou Guineu, Svatý Tomáš a Princův ostrov a Středoafriické hospodářské společenství (CEEAC)

Délégation au Gabon, Pour la République de Guinée équatoriale, Sao Tomé-et-principe et la CEEA

Lotissement des Cocotiers, Bas de Gué-Gué, Boîte Postale 321, Libreville - GABON

Tel.: +241 07 40 19 98 nebo 99 +241 04 11 99 26 +241 04 11 99 27 +241 04 11 99 28 Fax: +241 736554

E-mail: delegation-gabon@eeas.europa.eu

Web: www.eeas.europa.eu/delegations/gabon